

álts majd teljes szívedből: a názáretit, mintha azt kiáltanád: az életemet! Így gyűjti össze mindazokat, akikkel jót tett, akiket meggyógyított, s azokat is, akiket Barabás tönkretett, kirabolt. Pilátus épp Barabással lakmározik palotája előcsarnokában. Elcsodálkozik Jézus és a tömeg láttán, de mégis kész újra megkérdezni tőlük: Hát kit bocsássak el nektek? Barabást vagy a názáretit? A sokaság mennydörgésként bömböli: Barabást! Pedig külön-külön azt akarták kiáltani: a názáretit.

Vajon mi, Testvéreim, külön-külön és együtt kire szavazunk, amikor életünk nagy keresztútjainál, kétségben, gyűlölködésben, halálfélelemben felénk hangzik a nagy kérdés: kit bocsássak nektek szabadon, Barabást vagy Jézust? Van-e hátorságunk együtt, de külön-külön is, senkivel és semmivel nem törődve, „Jézust” kiáltani, mintha ezt kiáltanánk: az igazságomat, a szabadságomat, a békességemet, az üdvösségemet, az életemet! Felismerve, hogy Jézus valóban igazság, szabadság, békesség, üdvösség és élet számunkra.

A húsvéti úrasztala nemcsak a Jézusra való emlékezés áldott asztala, nemcsak egy egyszerű, megszokott díszlet vallásosságunk, ünnepünk színpadán, hanem szent ösztönzés és bátorítás, mely alkalomról alkalomra Jézusra szavazni indít minden Őt őszintén tisztelő és szerető emberi szívet. Legyünk mi is az ilyenek között, a gyarlóság sírjából feltámadó, szeretetben, igazságban, békességben, emberségben, szabadságban, örök értékekben nap mint nap gazdagodó életünkkel bizonyítva: Jézusra szavaztunk, Őt választva isten-gyermeki mivoltunkhoz méltó „útnak, igazságnak és életnek”. Ámen.

SZÉKELY MIKLÓS

SZERESSÉTEK EGYMÁST

- Esketési agenda -

Jn 13,34a

Minennapi életünknek annyi sok sok kiejtett szava hullámzik át lelkünk érzelmi területén, színben és formában, tartalomban és árnyalatban különbözve egymástól, hogy összecsengése mégis valami megragadó mondanivalót ízeltesen meg a mindig csodára éhes ajkainkon.

S a szépen kiejtett szavak büvkörén túl a mondanivaló lényege kapaszkodik az érték abszolút fogalmába, hogy az árnyalati eltérések megszokott formasága mellett rávilágítson a szó gyökerére, értelmére.

Igen, mert szükségünk van a szóra. Szükségünk van annak erősségére, hogy a meghajló akaratot az égre (erősítse) egyenesítse.

Szükségünk van dallamára, hogy érzelmeinket bűba vagy örömbe simítsa. Szükségünk van finomságára, hogy a vérből kicseppenő szerelem szó ne sósuljon el, amíg eljut dobhártyánkig. Szükségünk van rá, hogy legalább addig, amíg a szó kicsendül ajkainkon, legalább addig biztonságban érezhesük magunkat.

Ebben a pillanatban nekem is szükségem van rá, hogy értelmével, ható erejével hozzátok beszéljek. Nem a megsemmisült pillanat kulcslyukán akarok lelketekbe leskelődni, hanem a szó erejével felnyitni szívetek ajtóit.

Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek - szólt Jézus tanítványaihoz és szól hozzátok is általam. Mi ez? A kényszer hatalma? Nem. Le teszem az alapkövet s kiver a hideg verejték! Hátha ettől a kötől, amely még csak nem is látszik, összedől az egész épület. S ez a kő pedig a parancsba foglalt szeretet.

Ezt vigyétek most magatokkal s helyezétek biztos helyre. Ezt kérem tőletek, parancsolom néktek. Tüzet gyújtsatok egymásban, hogy barátok legyetek, hogy beléphessetek a téli éjbe, hogy jobban éljétek. Foglaltok bele, amit az élettől kaptok: a nappalok céltérő örömét, az éjszakák szépségét, az erdőket, a mezőket, a virágokat, gyermekeitek mosolyát, álmaitok csillagát, megéremelt ünnepeiteket.

Tegnap este, sötét éjszakán egy kék fényű csillag lecsúszott az égből. Magasról jött és fényes csíkot húzott maga után, hogy vissza találjon. Ti is úgy gyújtsátok meg ezt a tüzet, hogy mindig egymásra találjatok. Higgyétek el, hogy szükségetek lesz rá, mert most mindketten egy-egy embert kell újjá teremtetek s ez az újjáteremtett, bennetek élő ember még nagyon tudatlan.

Először is meg kell tanulnia, hogy élete már nem csak az ő felelőssége, hanem a társáé is. Meg kell tanulnia azt is, hogy én és te helyett erősebb szó áll: MI! És rá kell találjon arra a szeretetre, amely hosszútűró, kegyes, megbocsátó s amely soha el nem fogy. Ez nem csak egy unitárius lelkész, egy barát értelme, hanem egyenesen isteni parancs. A bennetek izzó lét-szikra alkotója akarata hordozza s az ő akarata a legteljesebb emberi élet, melynek megélésére titeket ketten együtt hívott el. Ne engedjétek, hogy az élet, amely jogos tulajdonotok, nélkülületek múljon el, s a harcot, amely célt sejtet - elvigye magával. A vágy az erőből táplálkozik, s ti erősen, nagyon szeressétek egymást, hogy a belétek vetett bizalom meghozza a maga termését. Ne féljétek attól, hogy ez az energia hamar kimerül, hiszen a szeretet nem fogy el sosem, éppen úgy, mint ahogyan a tűz sem fogy el sohasem akármennyi lángot is gyújtanak testéből. Legszebb példa erre: Szüleitek irántatok való szeretete.

Bele néztetek-e édesanyáitok megfakult szemeibe? Az értetek átvirrasztott éjszakák lúgja marta ki. Megfogytátok-e édesapátok megdurvult kezeit? Mindennapi kenyérkeresésük, értetek való harcuk hagyta rajta védjegyét. És tudjátok, hogy több tonnás volt anyáitok számára az aggodalom súlya, amíg felnőttetek, s minden kudarcotok ostora apáitok vállán csattant? Biztosan ti is tudjátok, de tudjátok meg azt is, hogy ők azért állták a próbát, mert nagyon szerettek titeket. Ti is ebből merítsetek erőt, tőlük tanuljátok meg az élet ABC-jét.

Íme lassan belénk lép a perc teljessége s belénk, belétek ágyazza parancs-üzenetét: Szeressétek egymást! Mint tenger a mélyét, kertész a virágát, anya gyermekét s a madár szabadságát. A tér a létbe tárul - rajta a ti utatok szalad. Szóltam, hallottátok? Induljatok el - fel a fejjel, jó utat! Ámen.

SIMÉN DOMOKOS

BÚCSÚBESZÉD A TANÍTVÁNYOK NEVÉBEN

(Dr. Molnár István temetésén)

Tanár Úr kérem! Én készültem, nem erre a koporsójával való találkozásra. Kedves Pista bácsi és Pista bátyám, a volt tanítványai nevében nem temetni jöttem, hanem köszönetemet kifejezni a tanárnak és búcsúzni az igaz embertől. Épületek, iskolák és múzeumok nem csak kőből épülnek, hanem lélekből, főleg lélekből. A tanári kar adja meg mindenik iskola lelkét, szellemét. Ez az iskola igazi értelme. Mikor 1939-ben a gimnáziumba jöttem, a kőből való iskola félelmét és görcsét, az én első osztályfőnököm, Molnár István tanár úr oldotta fel a lélek iskolájává. Most tudatosan tudom, hogy a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium lélekből épült, léleknek, lelkünknek. Igen, mert a tanítás nem cél volt, hanem eszköz, a megmaradásra a gerinctörő időkben, minden balsorsban. Jókai szerint úgy neveltek, hogy tudták, hogy egy nemzetet nem a szerencse, hanem a balsors jellemez. Balsorsunkban arra neveltek, hogy a nemzetünkhöz való tartozást, Illyés Gyula szerint, vállalnunk kell, megalkulás nélkül, mindig „Ahogy lehet”.

Magyar anyanyelvünk penge élességével tesz különbséget az alkudni és a megalkudni fogalmak, magatartások: a félni és a féltetni között. Pista bátyám féltette a múltat a jövőtől és ezért életében és munkájában megalkudhatatlan volt minden időben... nem félt, hanem féltett.

Nem tudnám jellemezni életét és munkáját másként, mint a Biblia meghatározásával: IGAZ PÉLDA-EMBER VOLT.

Példát adott abban, hogy az igaz szó és a szelídlelkűség olyan erő, mely mint a röntgen, mindent igazán megmutat.

Az ismeretgyűjtésben és annak közkinccsé tételében előttünk járt. Gyűjtötte múltunk mozaikjait, hagyományaink cserép-darabjait igaz önismeretünkért. Előadásaiiban, írásaiiban ezt adta tovább. Kiszélesítette a lelki és a szellemi Magyarországot nemzetközi előadásaiiban, melynek három alkalommal előadó-társa voltam én is Budapesten és Debrecenben. Nemzetközi szinten is tartott Doktorok Kollégiumában és beépítette a Nyikó mentét, Keresztúrt a lelki és Szellemi Magyarországra.

Példát adott abban is, hogy megmaradásunk biztosítója, magyarságunk megmaradása e kettősség egységében van. Ezért vállalta magas egyházi tisztségeinket, falvanként lelátogatva, a legnagyobb egyházkörben. Népi megmaradásunk biztosítékát az egyházban látta és munkálta. Példa-ember volt, mert nemcsak tudta, hanem munkálta is azt.

Példája volt az őrtonnyot vigyázó embernek, kinek nem volt nyugdíj nélküli élete, hanem örök tevékenység volt utolsó perce is.

Az ész hisz a halálban, a koporsóban, mert ez Isten törvénye, a lélek nem akar hinni. A láthatatlanul mögöttem álló évtizedek tanítványai bizo-